

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Co[n]fessionale domini Antonini archiepiscopi Flore[n]tini

Antoninus <von Florenz>

Hagenaw, 1508

VD16 A 2955

Ad [c]o[n]iugatos. ca. i.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30653

tradicit vitati sibi qm nouit
Inuidētia sine grē ē cū dolet
qs d grā di z glia crescēte in
hoibz. Obstatio confirmat vo
luntatē suā in pctis cōmissis
Impnia aut dicit cū qs pponit
firmē se in futurū n penitere.

De scismate.

D E scismate. h pctm cō
mittit cū qs recedit ab
obediētia r romane ecclie su
mēs sibi aliō caput vl sequēs
aliquē canonicē n electū. z sp
ē mortale z excōicatio ē tales
nisi forte cū essēt duo qz qli
bet haberet p sūmo pōtifice a
suis seqcibz. z nescit clare qs
sit canōice elect⁹. In h em vi
dēt ppli excusari si n sūt ptna
ces. s; pati illi adberere quem
sciunt vere esse electū canoni
ce. Si inuit ordiatiōibz l'alie
natiōibz factis a scismaticis ex
cōicat⁹ ē. extra de scisma. c. j.

De infidelitate pagano
rum hereticorum. zc.

D E infidelitate pagano
rum hereticorū vel iu
deorū qz qdlibet est
grauissimū pctm ducens ad
dānatōez. nō optet h dicere i
ter hos. Soli enī heretici sūt
excōicati. s; z cū alijs pcpue
iudeis n d; hri domestica cō
uersatio. z pcpue idiote. Po
tes circa hmoi iterrogare p;

ut tibi videt. s. si habuit aliqd
dubiū i his q sūt fidei. vtz d
sacro altar; z hmoi. z si d h hz
displicētiā nō curādū. Si at
volūtarie z spōte dubitat eēt
mortle. Heretic⁹ qdē ē excōi
cat⁹ z nō pōt absolui circa se
dem aplicam. vt ptz in pcessū
curie. Itē receptor credēs vl
fautor hereticorū ē excōicat⁹.
extra de here. c. qd cūq; li. vj.

Incipit ter

tia z vltima ps i q tractat de
mō interrogādi fm stat⁹ diuer
sos psonaz. z pmo ad iugas
tos. c. j. z hz. s. xxiij.

Hinc ves

N ro formāde sūt itro
gatiōes ptnētes n
ad oēs s; solū ad qsdā status
hoim. z pmo ad iugatos in
terrogādi sūt n oēs. s; put vi
det. Si d facto pterit in alt
q cau phibito mortale ē. qz ē
phibitiōez. nisi i grantia facti
pbabi⁹ eos excusaret. Sed
sciendū est q sūt qdā ipedim
ta q ipediūt mrimoniū pben
dū et dirimūt iā pctū qa nul
lū ē. qd itelligēdū ē qn dicta
ipedimēta pus int eos inue
niūt qz sit pctū mrimoniū. et
ea ptnent i istis psibz. Error

Interrogatorii pars tertia.

Aditio votū cognatio crimē.
Lul^o dispitas vis ordo liga
mē honestas. Si sis affinis
si forte coire nequibis. Hec
associāda vetant cōnubia fa
cta retractāt. Pro hoz aliq̄
li breuissima d̄claratōe. No
ta q̄ error intelligit̄ de p̄sona
nō d̄ fortuna v̄l bonitate cū. s.
q̄s p̄bit cū berta credēs esse
Latarinā, cū q̄. s. itēdebat cō
trahere. Cōditio intelligit̄ d̄
p̄ditōe suili. s. cū q̄s p̄bit cū
serua credēs eā eē liberā. Nā
si liber p̄bit scient̄ cū serua t̄z
m̄rimoniū. t̄z s̄l̄r si p̄bit suus
cū libera credens esse serua t̄z
Idē videt̄ si seruus cū sua h̄
crederet̄ eē libera. Notū. s. so
lēne p̄ p̄fessionem tacitam v̄l
expressam alicui religioni ap
probate. tal̄ etiā eēt excōicat̄
Cognatio q̄ est triplex. scz na
tural̄. spūalis t̄z legalis. Na
turalis d̄z consanguinitas. t̄z
h̄ h̄z tres líneas. s. ascēdētū.
vt p̄r t̄z au^o t̄z hmōi. descendē
tū. vt fili^o nepos t̄z hmōi. col
lateralium. vt fr̄es sorōres et
hmōi. t̄z h̄z q̄libz linea. q̄rtuor
grad^o exclusiue p̄cipue cōlla
terales. nā int̄ ascēdētes t̄z de
scēdētes videt̄ eē p̄petua p̄bi
bitio h̄ ē etiā excōicatō. Cog
natio spūalis h̄z etiā tres ḡ
dus et p̄bit̄ in baptismo t̄z cō

firmatiōe. Prim^o ē int̄ tenēs
tē ad baptisimū vel cōfirmatio
nē t̄z eū q̄ tenet̄. q̄ d̄z paritas
vel filiatio. Scōs est int̄ p̄fz
t̄z m̄fem carnalem ei^o qui tene
tur t̄z eū q̄ t̄z cū vxore eius. et
d̄z cōpaternitas. Tert^o est i
ter filios naturales ei^o q̄ t̄z t̄z il
lā q̄ tenet̄ t̄z dicit̄ fraternitas.
Cognatio tertia. s. legal̄ q̄ fit
p̄ adoptiōem h̄z tres líneas l̄
grad^o. Prim^o ē int̄ ip̄z adop
tātē t̄z filiā quā adoptauit ac
etiā filiā ip̄i^o adoptati. Secū
dus est int̄ vxorem adoptat̄is
t̄z ip̄m adoptatū. ac etiā vxorē
re adoptati t̄z ip̄m adoptantē
Tert^o est int̄ filios naturales
t̄z legitimos adoptantis t̄z ip
sum adoptatū. t̄z hoc tm̄ cum
ip̄i filij sūt in pt̄ate pat̄r̄. Cri
men istud qd̄ h̄z dirimere p̄
ctū t̄z ip̄edire p̄hēdū intelligi
tur tm̄ de duobz criminibz in
duobz casibz. Prim^o ē q̄ cū
mulier machiat̄ cū effectu in
mortē vxoris alteri^o vt habe
at illū in virū. vel ecōtra virū
mortē alteri^o viri vt habeat il
lam in vxorem t̄z. Secūdus
cū q̄s dat fidem alicui iuga
te ducere eā in vxorē post vi
ri sui mortē. t̄z cū ista p̄missiōe
sequitur adulteriū. Lul^o dis
paritas vt si fidel̄ p̄bat cū iuz
dea vel pagana p̄manente in

infidelitate, sec^o si heret cū
heretica, nā tūc t3, sed cobabi
tare nō debent si eēt ei piculū
incurrēdi in heresim, z pecca
uit mortalitē cōtrahēs cū tali
Us, i. violētia, s. absoluta i
pedit z dirimit, z silr violētia
p metū q̄ p̄t cadere in cōstātē
virū, z p̄tinet i hoc p̄su. **S**tu
pri atq; stat^o p̄ber^o atq; necis
nisi postea de inuito efficiat
voluntari^o. **O**rdo itelligit de
ordine sacro, i. sub diaconatu
z sup̄, atq; p̄bens eēt excōica
t^o. **B**reci i sacri vti p̄nt h̄cto, s3
nō p̄nt h̄here **L**igamē, i. si sit
alteri ligatus p̄ iugū, etiā p̄
p̄ba de p̄nti nōdū p̄sumatū,
nam talis nullomō pōt alteri
m̄rimonialr copulari, nisi il
le cū q̄ p̄traxerat p̄fiteat in ali
quā religionē. **E**t si recederet
vn^o iugū ita q̄ p̄ multos an
nos alter nihil audiret de eo
nō liceret alteri cōtrahere, ni
si sciret de morte ei^o. **H**one
stas, i. publice honestat^o iusti
cia q̄ orit ex spōsalibz p̄tract^o
cū aliq̄ cū q̄ postea nō seq̄tur
m̄rimoniū p̄t mortē vel aliā
causam, nā cū nulla p̄sanguis
nea illi^o vsq; ad quartum gra
dū cōtrahere pōt. **A**ffinitas
est p̄ximitas q̄ cōtrahit p̄ eū
q̄ duxit vxorē, z omēs cōsan
guineos vxoris vsq; ad quar

tum gradū, z vxorē ip̄az z oēs
cōsanguineos viri ei^o vsq; ad
quartū gradū, nec illa mulier
pōt p̄trahere cū aliq̄. **E**t no
ta q̄ affinitas p̄trahit etiā p̄
fornicariū coitū, ita q̄ ille q̄
fornicat cū aliqua nō pōt cōs
trahere matrimoniū cū cons
anguinea aliq̄ ei^o vsq; ad q̄r
tū gradū, neq; illa mulier pōt
p̄trahere cū aliq̄ p̄sanguineo
fornicatis cū ip̄a vsq; ad q̄rtū
gradū z scienter p̄trahens in
hmōi gradibz affinitatis est
excōicat^o. **S**i forte coire neq;
quibus, **I**mpotētia exercēdi
actū iugālē que pōt prouez
nire vel ex frigiditate natura
li; vel ex maleficio vl̄ indispos
sitiōe membri genitalis viri
vel mulieris. **D**e his oibz im
pedimētis habes plene in q̄r
ta parte sūme titulo, j. **S**ed
nota q̄ nō optet nec expedit
interrogare oēs coniugatos
singillatim de his impedimē
tis sed de illis tm̄ de quibus
possit p̄sumptio haberi, et p̄s
cipue de impedimēto criminis
vel cognationis vel pub
lice honestatis, sed multo ma
g^o d̄ affinitate. **S**i tm̄ q̄s cog
nosceret consanguineam ei^o
cum qua iam cōtraxit p̄ ver
ba d̄ presenti, et multo magis
si iam cōsumauit matrimoni

Interrogatorii pars tertia

um. matrimonium quod tale non dividit, sed amittit ius petendi debitum, ita quod petere non potest absque mortali peccato, tenet tamen reddere exactus. Idem de muliere quae permittit se cognosci a consanguineo viri sui. Si vero antequam contraxit per verba de presenti cum aliquo cognovit consanguineam eius, ita quod semine admisit intra claustra pudoris non potest iam habere illam, et si iam consummasset cum illa non tenet matrimonium, nec in hoc potest dispensari cum illa nisi per papam. Unde ante dispensationem semper peccat mortaliter exigens et reddens debitum sciens dictum impedimentum. Alter vero coniugum nesciens excusatur de peccato ex ignorantia facti probabilis de his et omnibus alijs quam casus occurrunt vide plenius in summis. Si contraxit matrimonium clandestine quia mortale est propter prohibitionem ecclesie. Si habens votum simplex continentie contraxitque matrimonium peccauit mortaliter, nisi sit dispensatus a papa prius, et tenet adimplere votum usque ad consummationem matrimonij, nam ipso consummato impotens fit ad implendum, et exactus omnino tenetur reddere expresse vel in-

terpretatiue petenti, sed exigere non potest sine dispensatione alias peccat mortaliter. Si contraxit cum aliqua vel muliere cum aliquo per verba de futuro, et post matrimonium cum aliquo contraxit vel de futuro vel de presenti mortaliter peccauit propter fractam fidem, nisi de communi consensu mutuo se absoluerint, quod fieri debet per iudicium ecclesie. Vel nisi aliquis septem casuum superuenierit, quibus solui possunt sponsalia, quod habes in summis. Si post matrimonium contractum per verba de presenti contraxit cum aliquo mortaliter peccauit, nec tenet matrimonium etiam si esset consummatum et filios genuisset sed oportet redire ad primum, nisi ille cum quo prius contractum est ingressus esset religionem ibidem professus, vel nisi cum eo papa dispensasset in secundo, in quo tamen secundum theologos dispensare non potest, sed quia difficile est disputare de potestate papae si sine breuereptione obtenta est forsitan transire potest. Si contraxit matrimonium, vel filios vel filias iunxit matrimonio ante etatem legitimam, quia prohibitum est. Etas autem

legitima s̄m iura est in duodecimo anno si est femina, in quododecimo si est masculus, scilicet ad contrahendū per s̄ba de p̄senti, et ad cōsumādū matrimonii. Si cōsumauit matrimonii ante benedictiones nuptiarum est mortale, ubi scilicet consuetum est benedici nuptias, quia contra prohibitionem ecclesie.

Et hic aduertendum est. Quamuis sponsi non consumment matrimonium cum sponsis ante benedictionem in multis tamē locis multas turpitudines et corruptelas faciunt cū eis, illas visitando vñ interrogandū est de his ubi ista repiūt. Si celebrauit nuptias tpe phibito ab ecclesia qz mortale ē. Tpa autē phibita sunt ista, scilicet ab aduentu vsqz ad epiphaniā, et a septuagesima vsqz ad octauā pasce, et a tribus diebus añ ascensionis vsqz ad octauam pentecostes exclusive.

De actu et peccatis cōmissis in eodem.

Sciendū ē qd in actu huius iugali aliq̄siūt ubi ē dubiū vtrū sint mortalia an venialia. Aliq̄ vero sunt que sunt manifeste mortalia. Aliq̄ in quibus est venia-

le. Aliq̄ in quibus nullū peccatū ē

Primo quod mortale est si exerceat tal' act' extra vas debitū, v' etiā si intra vas debitū tñ nō suscipit semē ad euitandū gnationē. Si ex actibus impudicis extra actū m̄rimos nū sequit' pollutio in altero ipsorum. Si exercēs actū iugale huius appetitū deliberatū ad aliā. Si se huius ad eā ita inordinat' affectu in actu iugali acti nō eēt vxor ei' q' etiā op' carnale ageret cū illa v' alia, difficile tñ est h' discernere et cognoscere. Si alter alteri oīno exigēti denegat d̄bitū sine cā legitima, p̄t qd exigēs incurrit incōtinentiā vel ḡue scādali. Esset autē cā legitima si notabilr timeret notabile nocuentū psone vel iugis vel plis in vtero, v' qz ex adulterio p̄missio pdidit ius petendi debitū, vel etiā si in loco sacro peteret, qz sic loc' violaretur, vel etiā in publico, qz cōtra debitā honestatē. Nō est autē legitima cā oīno denegādi d̄bitū petenti in die ieiuniorum vel festoz solenniū, v' ira quā habēt adinuicem per parū tps. Dubium ē mortali quando qdēz seruat vas debitum, sed modus indebitus, puta si lateraliter v' a p̄-